

Projekts: „Ceļā uz iekļaujošo izglītību”

Vienošanās par projekta īstenošanu Nr. 2012-1-TR1-COM13-39466 2

Komandējuma laiks: 22.04.2014. - 28.04.2014.

Komandējuma valsts un pilsēta: Turcija, Kilis

Projekts saņēmis finansējumu Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas ietvaros.

Komandējuma mērķis un īss apraksts

Komandējuma mērķis:

- tikties ar projekta partneriem;
- piedalīties seminārā „Iekļaujošā izglītība”;
- piedalīties diskusijās par iekļaujošo izglītību, metodēm un pieredzi;
- darbs pie bukleta „Iekļaujošā izglītība mums apkārt” izstrādes.

Komandējuma īss apraksts:

- Tikāties ar projekta partneriem: Kilis İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Toki İlköğretim Okulu, Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Kilis Eğitime Katkı ve Koruma Derneği.
- Iepazināties ar partnerskolu darbu ar bērniem, kam ir speciālās izglītības vajadzības.
- Piedalījāties seminārā „Iekļaujošā izglītība”, kuru vadīja eksperte Valda Zoša no Latvijas.
- Diskutējām par abu valstu ieguldījumu un sasniegumiem iekļaujošajā izglītībā.
- Izdiskutējām līdz šim paveikto bukleta „Iekļaujošā izglītība mums apkārt” izstrādē.
- Piedalījāties Kilis pilsētas bērnu svētkos, bijām vizītē pie gubernatora un pilsētas mēra.

Galvenie apspriestie jautājumi

- Projekta partneru paveiktais iekļaujošās izglītības jomā.
- Diskusija ar pieaicināto ekspertu Valdu Zošu no Latvijas par iekļaujošo izglītību Latvijā.
- Aktivitātes Turcijā iekļaujošās izglītības jomā.
- Bukleta „Iekļaujošā izglītība mums apkārt” iekļautā informācija, nepieciešamie papildinājumi, precizējumi.
- Atbalsts Sīriešu bērniem izglītībā. To iekļaušana vispārējā izglītības sistēmā.
- Iespējamā sadarbība nākotnē starp Kilis pilsētu un Mārupes pašvaldību. Sadarbības līguma iniciēšana.

Dalībnieki

- Mārupes novada Dome
- Mārupes pamatskola
- Jaunmārupes sākumskola
- Dienas centrs
- Kilis İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Toki İlköğretim Okulu
- Rehberlik ve Araştırma Merkezi
- Kilis Eğitime Katkı ve Koruma Derneği

Komandējuma pārskats

Pasaulē ir parādījusies nepieciešamība saistīt kopā izglītību ar vides, ekonomikas un sabiedrības ilgtspējīgu attīstību. Līdzās tam parādās arī attieksmes jautājumi un iekļaujošās izglītības īstenošanai tik svarīgi priekšnoteikumi – iekļaujoša vide (ne tikai fiziskā, bet arī emocionālā un sociālā), vecāku un sabiedrības iesaiste.

Vizītes ietvaros uzzinājām. Ka Turcijā iekļaujošā izglītība paredz, ka skola nodrošina vienādas iespējas mācīties visiem. Kilis skolu vadība prezentēja, kā pamazām tas kļūst iespējams viņu izglītības iestādēs.

Tāpat kā Latvijā, arī Turcijā izglītības iestādēs tiek piesaistīti psihologi, lai izglītības process būtu pieejams ikvienam, ņemot vērā viņu stiprās puses un traucējumus.

Uzzinājām, ka vairums bērnu speciālajā izglītībā ir ar fiziskās veselības problēmām (traumatisms satiksmes negadījumos, karš Sīrijā).

Turcijā līdzīgi kā Latvijas skolās, liels darbs pedagogiem ir jāiegulda, lai skolēnus motivētu iegūt labu izglītību un lai saredzētu tālākos mērķus, kā iegūtā izglītība palīdzēs tos sasniegt.

Kilis apgabalā ir vienota stratēģija izglītības politikā: visās skolās ir IT tehnoloģijas, uz gājēju ietvēm ierīkotas speciālas joslas, pa kurām var pārvietoties redzes invalīdi.

Pilsētā tiek nodrošināta iekļaujošā izglītība Sīrijas bēgļu bērniem, kas norāda, ka pēdējā gada laikā ir ieguldīts daudz resursu gan izglītības sistēmas organizācijā, gan skolotāju un sabiedrības pozitīvas attieksmes veidošanā, kā arī medicīnas pakalpojumu sniegšanā.

Turcijā ikviens pedagoģijas students saņem paplašinātu speciālās pedagoģijas kursu izvēlētajā pedagoģijas specialitātē.

Lai ātrāk sagatavotu valstij trūkstošos angļu valodas pasniedzējus, ir izveidotas pedagoģiskās klases, kurās sagatavo angļu valodas skolotājus jaunākajam vecumposmam.

Secinājām, ka galvenais kritērijs ir un paliek skolotāja personība, harizma un kompetence.

Apmeklējot jauniešu centu, secinājām, ka vietējie uzņēmēji izprot bērnu un jauniešu vēlmes, vajadzības un ir ieinteresēti centru finansiāli atbalstīt.

Vizītes ietvaros tika sniegtas prezentācijas par atbalsta pasākumiem, kas tiek veikti sīriešiem. Stāstīts par sīriešu bērnu iekļaušanu vispārējā izglītībā.

Situācija Sīrijā liek aktīvi iesaistīties palīdzības sniegšanā. Īpaša uzmanība tiek pievērsta aprūpei un izglītībai. Tas liek pārdomāt veidus, kā apmācīt krīzē nonākušos, lai izglītība būtu kvalitatīva un pieejama visiem bērniem, kas sasnieguši noteiktu vecumu, kad jāuzsāk skolas gaitas.

Ieteikumi

Mārupes novadā būtu jāliek uzsvars uz sporta aktivitāšu nodrošināšanu bērniem ar speciālām vajadzībām (nepieciešamās infrastruktūras izveide), jo pašreiz Mārupes novadā galvenokārt tiek atbalstīti talantīgie sportisti.

Iekļaujošās izglītības akcentam jābūt uz bērna vispārējo attīstību, piedāvājot regulāras sporta nodarbības.

Nepieciešama esošās materiāltehniskās bāzes izvērtēšana, tās pilnveide, tādejādi nodrošinot rezultātus darbā ar bērniem ar speciālām vajadzībām Mārupes novada izglītības iestādēs.

Integrējot bērnus ar speciālām vajadzībām, jāņem vērā attīstības traucējums, tā īpatnības un smaguma pakāpe, bērna psihoemocionālais stāvoklis, spēja būt kolektīvā, pedagogu sagatavotība un speciālistu pieejamība, vide, metodiskā un materiālā bāze.

Ieteikums izveidot speciālās izglītības atbalsta centru, kurā palīdzību varētu saņemt bērni ar attīstības traucējumiem, viņu vecāki, pedagogi un citi interesenti. Šī centra speciālisti varētu sniegt palīdzību, izbraucot uz pieprasījuma vietu (iestādi, ģimeni).

Veicināt iekļaujošo izglītību Mārupes novada izglītības iestādēs.

Mārupes novada izglītības iestādēs izveidot klases bērniem ar garīga rakstura traucējumiem, kurās viņi spētu apgūt pamata prasmes un tai pat laikā būt kopā ar pārējiem bērniem - starpbrīžos, svinīgos pasākumos, ceļā uz/no izglītības iestādes u.tml.

Aktīvāk iepazīt citu valstu pieredzi iekļaujošās izglītības jomā.

Organizēt kopīgus pasākumus, t.sk. seminārus, speciālajiem pedagogiem, kas nodrošina pieredzes apmaiņu un labās prakses pārņemšanu. Personīgi nodibināti kontakti nereti var palīdzēt sarežģītu jautājumu risināšanā, jo ir pie kā griezties pēc padoma.

Veikt aktīvu izglītojošo darbu pedagogiem, bērnu vecākiem un bērniem.

Izdiskutēt iespējamā sadarbības līguma slēgšanu starp Kilis pilsētu un Mārupes pašvaldību.